

Személyiség- és közösségfejlesztés a drámapedagógia segítségével
a Svetitsben című projekt bemutatása

Iskolánk fenntartója a Boldogasszony Iskolanővérek Magyar Tartománya. A tanítóként működő Rendalapító a nevelést világméretű látásmódot, átfogó felelősségtudatot kívánó, értéket közvetítő és ápoló, igazságosabb társadalom építését célzó szolgálatnak tekintette. Korának felfogásával ellentétben úgy vélte, a társadalom számára szükséges és hasznos a szegényebb rétegek lánygyermekének sokoldalú nevelése, oktatása.

EFOP-3.3.7-17 projektünk célja olyan tanórán kívüli ismeretterjesztő és fejlődést elősegítő programok megvalósítása volt, melyek művészeti, kulturális és kreatív tartalommal rendelkeznek és hozzájárulnak a gyermekek különböző kompetenciáinak fejlesztéséhez, ezáltal kiterjesztve és színesítve a neveléshez és képzéshez való hozzáférés lehetőségeit. Programunkban a problémamegoldó gondolkodást és a kreatív készségek fejlesztését, a lelki egészség megőrzését, konfliktusok kezelését segítő, a helyi közösségfejlesztést, közösségi együttműködést, innovációt támogató tevékenységek és programok megvalósítását tűztük ki célul, s mindehhez a **drámapedagógia módszertárát** hívtuk segítségül.

Sokféle definíció született már, egy azonban biztos: a drámapedagógia középpontjában a cselekvésen, ezen belül is elsősorban a **dramatikus cselekvésen keresztül megvalósuló tanulás** áll. A dráma olyan csoportos játéktevékenység, amelynek során a résztvevők képzeletbeli (fiktív) világot építenek fel, majd ebbe a képzeletbeli világba szereplőként vonódnak be. A fiktív világon belül ugyanakkor valós problémákkal találkoznak, s ezekből a találkozásokból valós tudásra és tapasztalatra tesznek szert. Annak ellenére azonban, hogy dráma a színház eszköztárát alkalmazza, a drámapedagógiai tevékenység a nevelés folyamatát hangsúlyozza, amelynek nem feltétlen velejárója a résztvevők által közönség előtt bemutatott előadás.

A drámapedagógiai módszer hatására olyan nélkülözhetetlen változások következnek be, mint például a megértés szintjének módosulása, fejlődése, attitűdváltás az érzelmi, megismerési tapasztalatok hatására, pozitív változás a szociális viselkedésben, kooperációs készségben, a nyelvi és egyéb kommunikációs tapasztalatok fejlődése, mások szükségleteinek és szándékának fel- és elismerése.

Pályázati anyagunk tematikája a gimnáziumi képzésben résztvevő diákok érzékenyítésére, kreativitásuk kibontakoztatására, komplex művészeti nevelésére irányul. Egy olyan módszertan bevezetését tűztük ki célul, mely felmenő rendszerben minden gimnáziumi osztályt elér. Ezt a két évre tervezett módszertani újító programot két pillérré építettük. Az egyik fő irányvonal a drámapedagógia a másik út pedig a kreatív írásgyakorlat. Az elmúlt két évben 560 főt vontunk be programjainkba, jóval túlteljesítve a vállalásunkat.

A fentebb említett megvalósítandó célokhoz készítettünk egy ún. képzési módszertant.

Iskolánk profiljában eddig is szerepelt diákok által létrehozott **színelőadások** megléte, most ennek kiemelt szerepe, célzott tervezése lett. Együttműködtünk más városi közoktatási intézményekkel is, amelynek eredményeként 55 fő más iskolából érkező diák tudott bekapcsolódni szakmai munkánkba.

Drámafoglalkozások is színesítették a diákjaink mindennapjait. Ezeknek a foglalkozásoknak a fókuszában egyrészt elsajátítandó, fejlesztendő készségek állnak (érzékszervi finomítás, koncentráció, testnyelv értelmezése, beszédkészség stb.) másrészt pedig konkrét témák, melyekre a foglalkozásvezető felépíti az adott foglalkozást. Ezek a témák általános emberi, társadalmi, szociális kérdések köré egyaránt szerveződhetnek. Mivel a foglalkozások sokkal inkább kérdéseket tesznek és tettenek fel, mintsem kinyilatkoztatnának, a résztvevő diákok is azt tapasztalják meg, hogy adott esetben többféle jó megoldás is létezhet. Ezt különösen fontos elemnek tartjuk, hiszen a programunk épp azt a célt tűzi ki, hogy a diákokat egyediségükben „csodáljuk meg”, ne a mindenki által fontosnak tartott jegyek domináljanak, hanem vegyük észre egymást teljes valónkban. E drámás pillér következő tevékenysége a **színházi előadásokon** való részvétel. Az előadásokhoz **előkészítő és feldolgozó foglalkozások** kapcsolódtak. Ebben az esetben is egy központi kérdéssel, problémakörrel foglalkozunk (az adott előadáséval), ami pluszként jelenik meg, az a művészi produktum. Az esztétikai nevelésen túl, itt is közösen gondolkodunk, de bekapcsolódik még egy-két olyan fejlesztési lehetőség is, mely szintén fontos részét képezi programunknak. A résztvevő diákokat a színházi formanyelv értésére is tanítjuk. S mindennek a felzárkóztatásban, a lemorzsolódás megakadályozásában van igen fontos szerepe. Intézményünk diákjai között jelentős százalékban vannak olyan diákok, akik a környező falvakból, kisebb városokból érkeznek a megyeszékhely, Debrecen városába tanulni, s önhibájukon kívül vannak kulturális lemaradásaik kortársaikhoz képest. Őket is segíteni kívánjuk ezzel a tevékenységgel. **Osztálytermi színházi előadásokat** is szerveztünk a programban résztvevőknek. Itt is egy színházi előadás áll a középpontban, azzal a változással, hogy itt a színház jön el az osztályterembe. Az előadás bizonyos pontjain a színész-drámatanárok megállítják az előadás folyamatát, s a diákokkal közösen elemeznek helyzeteket, szereplőket, keresnek megoldási lehetőségeket. Ez a tevékenység azért is fontos az általunk megvalósítandó programban, mert a diákok itt már külső személyekkel dolgoznak, a tapasztalatok szerint bátran, a feladatot saját ügyüknek érezve tudnak együttműködni együtt gondolkodni a színészekkel. S ami nem iskola és nem tanítás, az mindig izgalmasabb.

Jól működő gyakorlattá vált intézményünkben az ún. **osztályfőnöki negyedórák** jelenléte. Ez egy napi gyakorlat minden osztály életében, ami számos tanórán kívüli lehetőségre is kiváló alap, ugródeszka.

Programunkban kezdtük alkalmazni a **kreatív írás** gyakorlatát. Ez eredeti formájában olyan szervezett keretek között történő írásgyakorlat, amely a különféle műfajokban való alkotás szabályait igyekszik megtanítani változatos, értékelő, elemző, kritikai módszerekkel. Az írásgyakorlat célja: az idők folyamán kialakult szövegszerkesztési és alkotási fogások elsajátítása után az író legyen képes a szabályszerűtől, a kánontól való tudatos eltérésre. **Film- és fotóműhely**ünk is létrejött (szakköri jelleggel), amelynek célja többek között a közösségi médiacsatornák (Facebook, Instagram) helyes használatának tanítása, a tartalomszűrés képességének fejlesztése, általános social media ismereteket, ami egyfelől a pr-marketing világot nyitja meg előttük másfelől pedig minőségi tartalomelőállításra is megtanítja a résztvevőket. Ezeken túl, iskolájuk vezetőségével is folyamatosan kapcsolatot kell tartaniuk, ami együttműködést, lojalitást feltételez.

A programunkban drámapedagógiai és bibliodramatikus **továbbképzés**ben vett részt a tantestületből 22 fő, ezen kívül **műhelymunkák** és szakmai **konferenciák** segítettek a pedagógusok felkészülését. Külön öröm, hogy a projekt arra is lehetőséget biztosított, hogy a módszertan kidolgozását is saját pedagógusaink végezheték, így teljes mértékben saját intézményi igényeinkhez igazodó képzési tematika jöhetett létre. S igen pozitív hozadékként említenénk a **szakmai együtt munkálkodást** is.

Hálásak vagyunk, hogy az EFOP.3.3.7 kínálta lehetőségekkel alkalmunk volt ennek a programnak a megvalósítására. Bízunk benne, hogy képzési módszertanunk fenntartható marad, s számos hozzánk járó diák és felnőtt életminőségét mozdítja el pozitív irányba.

Debrecen, 2020. június 28.